

رهنمودهای سرمایه‌گذاری ISSA برای صندوق‌های تامین اجتماعی

رهنمودهایی که در ذیل ارائه می‌گردد توسط دبیرخانه انجمن بین‌المللی تامین اجتماعی ISSA و کمیته‌های فنی آن و با همکاری تاور واتسون در خصوص "سرمایه‌گذاری صندوق‌های تامین اجتماعی" تدوین شده است. این رهنمودها در چهار بخش طبقه‌بندی شده‌اند:

الف) اصول مدیریت و نظارت بر سرمایه‌گذاری: این بخش دو رهنمود را شامل می‌شود و ملاحظات مربوط به ساختار اساسی، مکانیزم و فرآیندهای شکل‌گیری صندوق‌های ذخیره سرمایه‌گذاری را شکل می‌دهند.

رهنمود ۱- باورهای سرمایه‌گذاری: از آنجا که باورهای قدرتمند سرمایه‌گذاری سبب حمایت از سرمایه‌گذاریها می‌شوند بایستی مورد موافقت قرار گرفته و منعکس‌کننده اهداف صندوق‌های تامین اجتماعی بوده و جزئیات کامل رویکردهای استراتژیک صندوق را پوشش دهند.

رهنمود ۲- اهداف و مأموریت سرمایه‌گذاری: مأموریت و اهداف سرمایه‌گذاریها بایستی جهت پاسخگویی به ذینفعان به طور شفاف تعریف شوند و شاخصهایی چون امنیت سرمایه‌گذاریها، بازده مورد انتظار، جریان نقدینگی و نوع و حجم بدهیها از شفافیت کامل برخوردار باشند.

ب) ساختارهای مدیریت و نظارت سرمایه‌گذاری: این بخش سه رهنمود را شامل می‌شود (رهنمودهای ۳ الی ۵):

رهنمود ۳- اعضاء و مسئولیت‌هایشان: به منظور افزایش کارایی نقش افراد، مسئولیت‌ها و وظایف‌شان بایستی به وضوح تعریف شود.

رهنمود ۴- مسئولیتها و وظایف امانی: وظایف و مسئولیت‌های هیات مدیره و مدیران صندوق‌های تامین اجتماعی امانتی و موقتی باید باشند.

رهنمود ۵- ساختار مدیریت و جنبه‌های سازمانی موسسات تامین اجتماعی: ساختار سرمایه‌گذاری در این موسسات بایستی منطبق با قوانین و تکالیف رسمی دولتها و همچنین همسو با رهنمودهای ISSA در مدیریت خوب سرمایه‌ها شکل بگیرد.

ج) فرآیندهای عمومی: در خصوص این بخش از فرایندها که به منظور دستیابی به اهداف سرمایه‌گذاری شکل می‌گیرند ۱۹ رهنمود (رهنمودهای ۶ الی ۲۴) ارائه شده است:

رهنمود ۶- تعیین سیاست سرمایه‌گذاری همراه با شکل‌گیری حساب تعهدات و سیاست تامین نقدینگی: بایستی حساب تعهدات برای صندوق‌ها تعریف شود، استراتژیهای سرمایه‌گذاری متناسب با حجم، زمانبندی، و ماهیت جریان

ورود نقدینگی و همچنین پیش‌بینی جریان پرداخت آتی تعدات شکل بگیرد. ماهیت داراییها و سرمایه‌گذاریها همسو با این تعهدات و با در نظر گرفتن شرایط تورمی مدلیزه گردد.

رهنمود ۷- تعریف بودجه ریسک: در فرایند سرمایه‌گذاری بایستی بودجه‌ای تحت عنوان بودجه ریسک تعریف و پیش‌بینی شود، با توجه با اینکه موسسات سرمایه‌گذاری در بازارهای مالی جهانی و در شرایط توام با ریسک و عدم اطمینان فعالیت می‌کنند، پیش‌بینی و تعریف بودجه ریسک به عنوان بخشی از بودجه به مفهوم به رسمیت شناختن نقش عوامل غیر مترقبه در دستیابی به بازده مورد انتظار و شکل دهی قانونمند به ریسک می باشد.

رهنمود ۸- محدودیت های سرمایه‌گذاریها: هرگونه محدودیت ناشی از تعهدات، قوانین، سیاستها و احکام سرمایه‌گذاری بایستی ثبت گردیده و سرمایه‌گذاری این موسسات با استناد به این محدودیت ها انجام پذیرد.

رهنمود ۹- مسئولیت اجتماعی سرمایه‌گذاری و مسائل زیست محیطی، مدیریت شرکتهای بزرگ دولتی: در تدوین اهداف موسسات تامین اجتماعی بایستی نقش و جایگاه اجتماعی سرمایه‌گذاریها (SRI) و مسائل زیست محیطی در نظر گرفته شود.

رهنمود ۱۰- فرضیات سرمایه‌گذاری: فرضیات به کار گرفته شده در تعیین استراتژی موسسات تامین اجتماعی که شامل ریسک، بازده و ارتباط آنها با یکدیگر و سایر عوامل است متناسب با اهداف آنها باشد.

رهنمود ۱۱- تحلیل بودجه ریسک و بکارگیری آن: تدوین گزارشات تحلیل بودجه ریسک به درک میزان ریسک سرمایه‌گذاریها، نحوه مدیریت آن و تعیین استراتژی مناسب کمک می‌کند. همچنین بایستی در کلیه تصمیمات توازن سطوح ریسک (کوتاه مدت میان مدت و بلند مدت) را در سبد سرمایه‌گذاریها لحاظ کرد.

رهنمود ۱۲- سرمایه‌گذاریهای پویا (کوتاه مدت و میان مدت): موسسات سرمایه‌گذاری بایستی قادر باشند با سرمایه‌گذاریهای پویا از تغییرات ایجاد شده در ارزش بازاری داراییهای خود بهره‌برداری نمایند.

رهنمود ۱۳- استراتژیهای توازن سطوح ریسک: موسسه می تواند با پیاده‌سازی استراتژی پویای کاهش یا افزایش ریسک از تحركات بازار سرمایه و تغییر در ارزش سبد سرمایه‌گذاریها مزیت کسب نماید.

رهنمود ۱۴- انتخاب معیارهای مناسب: برای اهداف بازده سرمایه‌گذاری در تحلیل عملکرد ریسک و بازده سرمایه‌گذاری توسط مدیریت داخلی یا بیرونی معیارهای مناسب تعیین شود.

رهنمود ۱۵- معیار انتخاب در بکارگیری مدیران: به منظور اخذ تصمیم در بکارگیری مدیران داخلی یا بیرونی بایستی کلیه مهارتها، منابع، مراحل اجرایی موجود و کلیه مزیت‌های رقابتی و غیر رقابتی موسسه سرمایه‌گذاری مورد ارزیابی قرار بگیرد.

رهنمود ۱۶- رویکردهای تشکیل پرتفوی: در تشکیل پرتفوی، بایستی براساس تنوع و کارایی رویکرد مناسب مشخص شود

رهنمود ۱۷- بکارگیری مدیریت فعال؛ غیر فعال و ترکیبی: جهت دستیابی به اهداف تعریف شده سرمایه‌گذاریها حسب مورد، مدیریت فعال، غیر فعال (تاثیر پذیر) و یا ترکیبی به کار گرفته شود.

رهنمود ۱۸- وجود دلایل و توجیهات موجه برای سرمایه‌گذاریها: پیشنهادات سرمایه‌گذاری توسط مدیران و کارشناسان داخل و بیرون موسسه از جمله دلایل توجیهی مناسب سرمایه‌گذاریها می‌باشد.

رهنمود ۱۹- معیارهای حفاظت بیرونی و حضانت از اموال و داراییها: اعضای هیات مدیره و مدیران موسسات تامین اجتماعی معیارهای حفاظت و حضانت تخصصی از داراییها و سرمایه‌گذاریها را دنبال نمایند.

رهنمود ۲۰- ارزیابی پرتفوی سرمایه‌گذاریها: داراییهای موسسات سرمایه‌گذاری بر اساس استانداردهای ملی و بین‌المللی حسابداری و سایر معیارها ارزیابی شوند.

رهنمود ۲۱- ارائه گزارش نظارتی از تحلیل عملکرد و ریسک سرمایه‌گذاریها: تحلیل‌های ریسک و عملکرد سرمایه‌گذاریها به عنوان بخشی از فرایند نظارت انجام و گزارش شود.

رهنمود ۲۲- نظارت و ارزیابی مدیر: عملکرد کلیه مدیران داخلی و بیرونی بایستی بر اساس چشم‌انداز آتی مورد ارزیابی و نظارت قرار گیرد. معیارهای مورد نظر در انتخاب مدیران می‌تواند در ارزیابی عملکرد وی بکار گرفته شود.

رهنمود ۲۳- سیاست افشاء برای عامه: اصل افشاء اطلاعات مربوط به سرمایه‌گذاری برای عامه بایستی به میزان کافی رعایت شود.

رهنمود ۲۴- اصل فرد دور اندیش: موسسه سرمایه‌گذاری بایستی در مدیریت وجوه موسسات تامین اجتماعی اصل فرد دور اندیش (بکارگیری پشتکار و مهارتهای حرفه‌ای که هر مدیر دوراندیش در شرایط مشابه اعمال می‌نماید) را به کار گیرد.

د) فرایند خاص مدیریت درونی و بیرونی سرمایه‌گذاریها: این بخش از رهنمودها به ترتیب به مدیریت درونی و بیرونی در فرایند سرمایه‌گذاریها اشاره دارد:

د-۱) در خصوص مواردی که کلیه فرایند سرمایه‌گذاری توسط خود کارکنان موسسه (درونی) انجام می‌پذیرد چهار رهنمود (رهنمودهای ۲۵ الی ۲۸) ارائه شده است:

رهنمود ۲۵- اجرای سیاست‌های سرمایه‌گذاری توسط موسسه سرمایه‌گذاری: استراتژیهای سرمایه‌گذاری باید به طور کارا و موثر توسط مدیران و هیات مدیره عملیاتی گردد.

رهنمود ۲۶- دلایل توجیهی عملیاتی برای مدیریت درونی سرمایه‌گذارها: رویه‌های مناسبی برای اطمینان از توجیه‌پذیر بودن سرمایه‌گذارهای نهاد سرمایه‌گذاری انجام پذیرد.

رهنمود ۲۷- سرمایه‌گذاری مستقیم و حضور نماینده در هیات مدیره شرکت‌ها: با تصویب هیات مدیره صندوق، نهادهای سرمایه‌گذاری تامین اجتماعی می‌توانند سهامدار جزء یا سهامدار اصلی در شرکت‌های دولتی یا خصوصی گردند. به عنوان سهامدار جزء حق رای خود را به هیات مدیره شرکت تفویض می‌کند و چنانچه سهامدار اصلی باشد در هیات مدیره شرکت نماینده‌ای خواهد داشت که حافظ منافع نهاد سرمایه‌گذاری باشد.

رهنمود ۲۸- مصونیت نقدینگی: به منظور تامین نیاز نقدینگی و جلوگیری از بحران نقدینگی صندوق، بخشی از سرمایه‌گذارها بایستی در حوزه‌های بدون ریسک یا کم ریسک انجام پذیرد.

د-۲) این بخش که ۵ رهنمود (رهنمود های ۲۹ الی ۳۳) را شامل می‌شود به موارد مهم مربوط به انتخاب، انتصاب و نظارت بر عملکرد مدیران بیرونی می‌پردازد:

رهنمود ۲۹- فرایند انتخاب مدیران بیرونی صندوق: این رهنمود بر حساسیت و اهمیت انتخاب مدیران بیرونی و فرایندهای انتخاب آنها تاکید دارد.

رهنمود ۳۰- انتخاب معیارهای توجیهی جهت انتخاب مدیران بیرونی: در انتخاب مدیران بیرونی بایستی معیارها و دلایل توجیهی مناسب وجود داشته باشد.

رهنمود ۳۱- همسویی انگیزه‌های مدیران بیرونی با اهداف موسسه تامین اجتماعی: انگیزه‌های مدیران بیرونی بایستی با اهداف کلان و عالی موسسات تامین اجتماعی همسو باشد.

رهنمود ۳۲- دلایل توجیهی عملیاتی برای مدیران بیرونی صندوق‌ها: باید فرایند مناسبی جهت اطمینان از وجود معیارها و دلایل توجیهی عملیاتی بر عملکرد مدیران بیرونی وجود داشته باشد.

رهنمود ۳۳- نقل و انتقال در دارایی‌ها همزمان با تغییر در مدیران بیرونی: برنامه ریزی و توجه به این نکته مهم که در زمان تغییر مدیران بیرونی، بخش مهمی از اطلاعات نیز به بیرون منتقل می‌شود.